

Dosarul nr. 2ra-821/22  
2-20159479-01-2ra-13062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Țurcan)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca)

## ÎNCHEIERE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Maria Ghervas  
Victor Burduh  
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Artur Dulțev,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Artur Dulțev împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, a ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Artur Dulțev și a fost menținută hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 17 decembrie 2020, Artur Dulțev a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, a ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 13 martie 2020 în baza contractului individual de muncă nr. 13/20 a fost angajat la ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de inspector superior al Serviciului Securitate Internă.

A menționat că, la 26 noiembrie 2020 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a emis ordinul nr. 233/H cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Artur Dulțev și în aceeași zi, la 26 noiembrie 2020, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a emis ordinul nr. 793/DRU cu privire la concediere, prin care a dispus concedierea reclamantului din 26 noiembrie 2020, conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul Muncii, ordine pe care reclamantul le consideră ca fiind ilegale și neîntemeiate.

Reclamantul a susținut că, nu a fost informat despre efectuarea unei investigații în privința sa și nu i s-a comunicat care faptă ar fi fost comisă și ce legătură are acesta cu cercetările efectuate.

A precizat că, contrar prevederilor art. 208 din Codul muncii, angajatorul a remis reclamantului o scrisoare, înregistrată în registrul Serviciului Securitate Internă cu nr. NZB/221 din 11 noiembrie 2020, semnată (contrar regulamentului intern al ÎS „Calea Ferată din Moldova”) de către Directorul general interimar Adrian Onceanu, prin care a oferit o serie de întrebări fără să fie indicat cu ce scop și la ce se referă acestea.

Consideră că ÎS „Calea Ferată din Moldova” a făcut tot posibilul ca să tânuiască declanșarea unei anchete de serviciu referitor la pretinsele abateri comise de către reclamant, prin ce ultimului i-a fost încălcat dreptul la apărare, invocând în acest sens că nu a cunoscut despre faptul că este vizat într-o anchetă de serviciu sau despre faptul că a încălcat careva obligații de serviciu.

Reclamantul a afirmat că, eliberarea din funcție reprezintă o măsură extremă la care trebuie să se recurgă numai atunci când față de circumstanțele, conținutul și urmările lor, faptele culpabile impun concluzia că menținerea persoanei vinovate în cadrul colectivului de muncă este imposibilă.

A specificat reclamantul că, conform ordinului nr. 793/DRU cu privire la concediere, a fost concediat în temeiul art. 86, alin. (1), lit. h) din Codul Muncii „absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă”, însă consideră că în cazul de față nu putea fi concediat în temeiul prevederilor citate supra, indicând că nu a lipsit fără motiv de la lucru.

Reclamantul a susținut că, la 03 noiembrie 2020 a fost invitat în cabinetul Șefului Serviciului Securitate Internă, Aurel Berdilo, în care deja se afla și angajatul C. Olteanu. În acel moment, Aurel Berdilo, fiind șeful nemijlocit al reclamantului a dat indicația ca acesta să ceară explicații de la C. Olteanu cu privire la lipsa ultimului de la serviciu. Îndeplinind indicațiile primite, reclamantul a vorbit cu C. Olteanu, iar acesta din urmă a spus că se duce la el în birou să scrie explicațiile cerute. În aceeași zi, pe coridorul clădirii ÎS „Calea Ferată din Moldova” C. Olteanu a înmănat explicațiile sale reclamantului, iar în momentul transmiterii explicațiilor reclamantul a aflat că C. Olteanu venise cu o zi înainte de peste hotare și anume din SUA.

A menționat că, atunci când a aflat că C. Olteanu a venit din SUA, care era o zonă roșie din cauza pandemiei Covid-19 și era țara cu cele mai multe cazuri de infectare cu coronavirus, îndată a decis că urmează să se autoizoleze ca să-i protejeze pe colegii săi, or exista un risc sporit ca C. Olteanu, A. Berdilo și reclamantul să fie infectați cu Covid-19.

Prin urmare, la data de 04 noiembrie 2020, reclamantul a depus la secretariatul întreprinderii o notă de serviciu, prin care a informat administrația despre cele întâmplate și a solicitat dispunerea lucrului la distanță pentru un timp de 2 săptămâni, iar la data de 06 noiembrie 2020, reclamantul repetat a depus o notă de serviciu și a explicat cele întâmplate, solicitând dispunerea lucrului de la distanță.

Reclamantul a notat că, în pofida acestui fapt la 10 noiembrie 2020, angajatorul a remis în adresa sa scrisoarea nr. H3-4/2253, prin care a refuzat dispunerea lucrului la distanță. În rezultat, reclamantul a continuat efectuarea obligațiilor sale de serviciu,

evitând contactele non-urgente cu colegii săi și minimalizând prezența sa în încăperile sediului ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Consideră că prin refuzul de a dispune lucrul la distanță a angajaților săi, care potențial s-au infectat cu Covid - 19, întreprinderea a neglijat măsurile de prevenire și control al răspândirii Covid-19 dispuse în repetate rânduri de către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică și Ministerul Sănătății, precum și propriile ordine interne. Or, Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică a stabilit pe parcursul anului 2020, inclusiv prin Hotărârea nr. 21 din 24 iulie 2020 o serie de măsuri și reguli obligatorii de prevenire și control al răspândirii Covid-19, pentru toate instituțiile publice și private ale Republicii Moldova. La fel, s-a stabilit că persoanele care vin de peste hotare sunt obligate să se autoizoleze pentru o perioadă de 2 săptămâni, ceea ce la caz C. Olteanu nu a făcut. Din această cauză, atât Aurel Berdilo cât și reclamantul, aflându-se într-un birou cu C. Olteanu au fost expuși riscului de infectare cu Covid-19.

Reclamantul a comunicat că, întru respectarea regulilor stabilite de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică a fost corect și conștiincios de a se autoizola, iar angajatorul era obligat să-i permită acest lucru, ba chiar mai mult, însăși angajatorul aflând despre situația creată trebuia să dispună imediat lucrul la distanță a tuturor persoanelor ce au contactat cu C. Olteanu, pentru a preveni infectarea angajaților săi.

A afirmat că, în pofida celor întâmplare ÎS „Calea Ferată din Moldova” a încălcat prohibițiile impuse de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică și o serie de ordine interne proprii (nr.196/H din 17 septembrie 2020, nr. 209/H din 01 octombrie 2020, etc), prin care s-a dispus îndeplinirea și respectarea măsurilor de prevenire și control al răspândirii Covid-19, precum și lucrul la distanță al anumitor categorii de angajați.

Reclamantul a subliniat că, din cele relatate se evidențiază că nu a lipsit nemotivat de la lucru, or din cauza specificului funcției deținute, neaflarea nemijlocită în încăperile ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu poate fi interpretată ca lipsa de la muncă. Mai mult decât atât, a existat un temei motivat și anume riscul infectării cu Covid-19 care îi permitea de drept neprezentarea în incinta sediului ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

A concretizat că, conform contractului individual de muncă încheiat, locul de muncă al reclamantului a fost indicat Administrația ÎS „Calea Ferată din Moldova” fără ca să fie indicat concret adresa postului de muncă, clădirea, oficiul etc., iar conform pct. 2.6.6. din fișa de post a reclamantului „deținătorul postului se va deplasa în caz de necesitate pe întreg teritoriul Republicii Moldova și peste hotarele ei”. La fel, din atribuțiile de serviciu și specificul funcției deținute reclamantul nu se afla permanent în incinta sediului ÎS „Calea Ferată din Moldova” dar la filialele întreprinderii sau în alte locuri, pentru efectuarea investigațiilor de serviciu și cercetarea circumstanțelor cauzelor primite spre examinare și a anchetelor efectuate.

Reclamantul a punctat că, în baza contractului individual de muncă și a fișei de post nu avea stabilit și amenajat un loc special pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu, or acesta se deplasa pe întreg teritoriul Republicii Moldova (în special acolo unde sunt amplasate filialele/sucursalele întreprinderii) pentru îndeplinirea

obligațiilor de serviciu. Prin urmare, este imposibilă stabilirea absenței de la lucru timp de 4 ore consecutiv, iar lipsa contactului vizual al administratorului întreprinderii sau al subalternilor săi cu reclamantul nu constituie absență de la lucru, ultimul aflându-se în teritoriu și îndeplinindu-și obligațiile de serviciu.

Consideră că în cazuri extreme când angajatorul recurge la măsura de concediere, acesta trebuie să demonstreze cu certitudine că angajatul a încălcat obligațiile de serviciu or, temeiul concedierii reclamantului nu se poate rezuma doar la invocarea articolului din Codul Muncii, fără a se indica situația de fapt și circumstanțele care au stat la baza aplicării unei astfel de sancțiuni disciplinare, precum și gravitatea celor comise.

A mai indicat că, așa și nu a primit de la angajator ordinul nr. 233/H din 26.11.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, emis de ÎS „Calea Ferată din Moldova” în temeiul căruia a fost emis ordinul de concediere. Această tănuire face parte din acțiunile de intimidare și răzbunare la care a fost supus reclamantul atât până la, cât și după concediere.

Reclamantul a susținut că, eliberarea sa din funcție constituie o metodă de răzbunare a angajatorului pentru denunțarea de către acesta a practicilor ilegale și a metodelor de sustragere și delapidare a bunurilor ÎS „Calea Ferată din Moldova”. Or, în cadrul efectuării obligațiilor de serviciu reclamantul a constatat o serie de încălcări comise de către angajații ÎS „Calea Ferată din Moldova” și a dezvăluit practicile ilegale depistate, toate cele constatate fiind aduse la cunoștința administrației ÎS „Calea Ferată din Moldova” și nemijlocit Șefului Serviciului Securitate Internă Berdilo Aurel, care însă în loc să sancționeze angajații care încalcă obligațiile de serviciu și comit acțiuni ilegale, a intimidat reclamantul și ulterior l-a concediat. Concedierea reclamantului a servit drept o metodă de răzbunare pentru denunțarea practicilor ilegale depistate, iar toate cele invocate în ordinul de sancționare sunt doar un pretext menit să creeze un paravan de legitimitate a actului de concediere.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral reclamantul a invocat că intimidarea și aplicarea față de sine a sancțiunilor disciplinare, i-au cauzat suferințe psihice ceea ce constituie temei pentru repararea prejudiciului moral conform art. 2036 alin. (1) din Codul civil, acestea fiind manifestate în forma emoțiilor negative, retrăirilor, stresului, schimbarea atașării colectivului față de reclamant etc., apreciate și de jurisprudența CtEDO ca fiind elemente ale suferințelor morale cauzate persoanei (cauza Sommerfeld c. Germaniei). Astfel, cauzarea suferințelor în urma sancționării ilegale urmează a fi recuperate de către angajator.

A solicitat reclamantul anularea ordinului nr. 793/DRU din 26 noiembrie 2020 cu privire la concediere, emis de ÎS „Calea Ferată din Moldova”; anularea ordinului nr. 233/H din 26 noiembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, emis de ÎS „Calea Ferată din Moldova”; restabilirea lui Artur Dulțev în funcția anterior deținută în cadrul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, până la eliberarea din funcție; încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Artur Dulțev a salariului pentru absența forțată de la muncă din 26 noiembrie 2020 și până la ziua restabilirii în funcție; încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Artur Dulțev a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei; încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Artur Dulțev a cheltuielilor de

judecată, inclusiv a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă.

La 17 mai 2021, Artur Dulțev a depus apel nemotivat, iar la 02 septembrie 2021 a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Artur Dulțev și a fost menținută hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanțele de judecată inferioare au stabilit că, prin ordinul nr. 793/DRU din 26 noiembrie 2020 cu privire la concediere, semnat de Directorul general interimar al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Adrian Onceanu s-a ordonat: „dl Artur Dulțev, inspector superior secția securitate internă a Serviciului Securitate Internă se concediază din noiembrie 2020, conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii (absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă. Temei: ordinul nr. 233/H din 26 noiembrie 2020 ”Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”.

S-a menționat că, la 04 noiembrie 2020 și 06 noiembrie 2020 Artur Dulțev a înaintat Directorului general interimar al ÎS „Calea Ferată din Moldova” două note de serviciu prin care a solicitat să-i fie stabilit regimul de muncă la distanță pentru 2 săptămâni, motivând că la 03 noiembrie 2020, la indicația conducătorului său nemijlocit Aurel Berdilo, primind indicații să ia explicații, a fost în contact cu angajatul C. Olteanu, care a sosit cu o zi înainte din SUA, țară în care epidemia de Covid-19 era la cote ridicate și exista riscul major de a se infecta și a cerut să fie transferat pe un termen de 2 săptămâni la regimul de muncă la distanță, conform ordinului nr. 209/N din 01 octombrie 2020.

Totodată, în notele de serviciu Artur Dulțev a indicat că, reieșind din pct. 3 din Anexa nr. 1 a deciziei Comisiei pentru situații excepționale nr. 21 din 24 iulie 2020, efectuând autocontrolul stării sale de sănătate în decursul zilei de muncă la 03 noiembrie 2020 a informat angajatorul despre încălcările comise și a propus autoizolarea sa și a lui Aurel Berdilo, cu stabilirea lucrului la distanță.

Instanțele de judecată inferioare au constatat că ordinul nr. 209/N din 01 octombrie 2020, emis de ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la executarea Hotărârii nr. 33 din 28 septembrie 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, nu indică anumite reguli privind situațiile certe în care urmează a fi stabilit lucrul la distanță, dar stipulează că factorii responsabili vor evalua modul și volumul de activitate a salariaților pentru facilitarea organizării lucrului la distanță (în baza evaluării condițiilor de activitate a subdiviziunilor de risc și a condițiilor familiale ale salariaților (comorbidități, vârstă, copii minori, persoane la îngrijire etc.).

În continuare s-a notat că în corespundere cu prevederile art. 292<sup>1</sup> alin. (1) și (2) din Codul muncii munca la distanță reprezintă forma de organizare a muncii în domeniile de activitate, prin care salariatul își îndeplinește atribuțiile specifice ocupației, funcției sau meseriei pe care o deține în alt loc decât cel organizat de angajator, folosind inclusiv mijloace din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor. Salariații cu munca la distanță sunt salariații care au încheiat un

contract individual de muncă sau un acord suplimentar la contractul existent, care conține clauze de muncă la distanță.

Prin urmare, s-a constatat cu certitudine că dispunerea lucrului la distanță urma să fie decisă nemijlocit de către angajator în urma evaluării circumstanțelor și cu impunerea salariaților care vor activa de la distanță să prezinte în scris informația despre lucrul efectuat, salariatul având posibilitatea de a presta munca de la distanță doar cu acordul și dispoziția angajatorului, cu indicarea concretă a sarcinilor ce urmau să fie îndeplinite la distanță.

Verificând conținutul pct. 3 din Anexa nr.1 a Hotărârii Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr. 21 din 24 iulie 2020 „Măsurile de prevenire și control a infecției Covid-19, obligatorii pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada stării de urgență în sănătate publică”, la care s-a referit Artur Dulțev în nota sa de serviciu din 06 noiembrie 2020 și anume „Asigurarea respectării stricte a măsurilor de prevenire și control a infecției Covid-19, de către persoanele fizice și juridice care efectuează activități de transport feroviar și rutier de persoane...și activități conexe”, instanțele de judecată inferioare au constatat că de fapt pct. 3 din actul menționat nu stabilește reguli privind autoizolarea salariatului sau reguli privind munca la distanță, motiv din care s-a conchis că Artur Dulțev a invocat eronat aceste reguli în vederea solicitării muncii la distanță.

Totodată, instanțele de judecată inferioare au reținut că la pct. 7 din actul menționat supra este stipulat expres că „Persoanele care traversează frontiera de stat pe sensul de intrare în Republica Moldova vor completa, în mod obligatoriu fișa epidemiologică, precum și vor semna declarația pe propria răspundere de a respecta regimul de autoizolare de 14 zile în locurile determinate”. Astfel, norma respectivă este destinată persoanelor care traversează frontiera de stat pe sensul de intrare în Republica Moldova, la caz, lui C. Olteanu și nicidecum lui Artur Dulțev, instanțele apreciind că ultimul cu rea credință a invocat motive formale nejustificate, solicitând stabilirea regimului de muncă la distanță, fie autoizolarea. Cu atât mai mult că în cadrul ședinței de judecată reprezentantul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a comunicat că nu s-a constatat ulterior că C. Olteanu ar fi fost infectat cu Covid-19.

Potrivit Raportului de autosesizare din 05 noiembrie 2020 al lui Aurel Berdilo, Șef Serviciu securitate internă, la 05 noiembrie 2020, pe la ora 13:04 a fost telefonat de către Artur Dulțev, care i-a comunicat că la 05 noiembrie 2020 a lucrat la domiciliu pentru că ar fi depus o cerere, prin care ar fi solicitat să se autoizoleze din motiv că a contactat cu C. Olteanu, care a sosit recent din SUA. Însă Artur Dulțev nu a avut învoirea sa personală pentru a nu se prezenta la serviciu la 05 noiembrie 2020 și nici nu a comunicat verbal în prealabil despre aceasta. Pe colțul stîng, sus este viza vicedirectorului, responsabil de securitate, Serghei Dodon „acționați conform legislației în vigoare”.

Instanțele de judecată inferioare au relevat că în perioada 05 noiembrie 2020-17 noiembrie 2020 a fost desfășurată ancheta de serviciu pornită în baza raportului de autosesizare nr. NZB-01/218 din 05 noiembrie 2020, menționându-se în acest context că în baza art. 208 din Codul muncii nu este necesară emiterea unui ordin al angajatorului, contrar opiniei expuse de către reprezentantul lui Artur Dulțev.

Totodată, s-a reținut că la 05 noiembrie 2020; 06 noiembrie 2020; 09 noiembrie

2020 și 10 noiembrie 2020 au fost întocmite acte de constatare a faptului absenței de la lucru a unui angajat, conform cărora Artur Dulțev a absentat de la lucru pe parcursul acestor zile de muncă.

S-a respins ca nefondat argumentul reprezentantului lui Artur Dulțev, precum că ultimului nu i s-au cerut explicații cu referire la o pretinsă faptă concretă comisă, calificată drept abatere disciplinară, contrar art. 208 alin. (1) din Codul muncii și că din nota nr. NZB-01/221 din 11 noiembrie 2020 nu reiese cert care este fapta comisă, asupra căreia angajatul trebuie să ofere explicația sa scrisă, or în acest sens s-a reiterat că prin întrebările nr. 7 și 8 din solicitarea nr. NZB-01/221 din 11 noiembrie 2020 foarte clar este indicat că se solicită documente care justifică absența lui Artur Dulțev de la lucru începând cu 05 noiembrie 2020 până la 10 noiembrie 2020 inclusiv și să răspundă dacă consideră sau nu că prin acțiunile/inacțiunile sale a încălcat obligațiile de muncă. Iar trimiterea la art. 208 alin. (1) din Codul muncii la începutul solicitării este mai mult decât un indiciu direct și cert că angajatorul a inițiat constatarea unei potențiale abateri disciplinare. La 12 noiembrie 2020 Artur Dulțev a înregistrat explicația scrisă pe marginea întrebărilor formulate, însă la întrebările nr. 7 și 8 din solicitarea nr. NZB01/221 ultimul nu a oferit un răspuns, mai cu seamă la întrebarea dacă consideră sau nu că prin acțiunile/inacțiunile sale a încălcat obligațiile de muncă.

Instanțele de judecată inferioare au apreciat ca fiind neîntemeiate și contrare argumentele lui Artur Dulțev, potrivit cărora ultimul nu s-ar fi prezentat la locul de muncă din necesitatea autoizolării și totodată indicând că în perioada absenței de la lucru ar fi fost prezent la alte subdiviziuni ale întreprinderii pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, în special comunicând că la 05 și 10 noiembrie ar fi fost la Depoul de locomotive Chișinău, ar fi verificat cazuri de furturi, iar la 09 noiembrie ar fi fost la stația Revaca, locul unde se varsă motorina, fără a prezenta careva probe în acest sens. Mai mult, în explicația scrisă din 12 noiembrie 2020 nu a oferit nicio clarificare referitor la faptul cu ce s-a ocupat în perioada de referință. Or, dacă Artur Dulțev ar fi exercitat efectiv careva atribuții funcționale de la distanță în perioada 05 noiembrie 2020-10 noiembrie 2020, acesta urma să le descrie în apărarea poziției sale în explicația scrisă.

De asemenea s-a respins ca nefondat și argumentul lui Artur Dulțev, precum că ar fi coordonat cu Vitalie Marvin, șeful adjunctul al SSI, activitatea sa de la distanță la 05 noiembrie 2020, 06 noiembrie 2020 și 09 noiembrie 2020, or potrivit pct. 1.5 din fișa de post, Artur Dulțev era ierarhic subordonat Șefului Secției Securitate Internă (funcția șef al secției a fost lichidată și este numai o singură funcție-Șef Serviciu Securitate Internă), nemijlocit lui Aurel Berdilo. Astfel, Artur Dulțev deținând funcția de inspector superior în cadrul SSI era obligat să coordoneze cu șeful serviciului Securitate internă toate activitățile. Însă, contrar acestor circumstanțe șeful Serviciului Securitate Internă nu a fost înștiințat că Artur Dulțev se afla pe teritoriu în careva subdiviziuni ale ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

S-a mai punctat că, prin demersul nr. 275/NZ din 26 octombrie 2020 lui Artur Dulțev i-a fost repartizat spre examinare raportul (докладная) Depoului de locomotive Chișinău, înregistrat cu numărul de ieșire nr. 654 din 16 octombrie 2020, privind sustragerea amplificatorului de model Audio „INFOSTAR” pe marginea căruia Artur Dulțev a prezentat Nota de serviciu (служебная записка) nr. 4334/30

din 25 noiembrie 2020, invocând pretensele nerespectări ale ordinului CFM nr. 47/H din 09 aprilie 2019, fără a investiga și a identifica persoanele implicate în sustragerea amplificatorului de model Audio „INFOSTAR” din locomotiva DIM nr. 001.

Prin urmare, faptul neexecutării corespunzătoare a sarcinii repartizate lui Artur Dulțev se probează inclusiv prin Raportul nr. NZB-01/233 din 27 noiembrie 2020, prezentat de către salariatul Eugeniu Istratii, conform căruia Artur Dulțev face trimitere la încălcarea prevederilor ordinului nr. 47/H din 09 aprilie 2019 care descrie procedura de trimitere-predare a carburanților din locomotive și nu are nicio atribuție cu sustragerea amplificatorului de model Audio „INFOSTAR”.

Prin încheierea de finalizare a anchetei de serviciu și constatarea faptei comise nr. NZB-01/224 din 17 noiembrie 2020, s-a propus ca pentru absență fără motive întemeiate de la lucru timp de patru ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în decursul mai multor zile de muncă, a-i aplica angajatului Artur Dulțev (inspector superior al Secției securitate internă a Serviciului securitate internă al CFM) sancțiunea disciplinară de „concediere”, în conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. d) și art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii.

Iar prin scrisoarea nr. NZB-01/225 din 17 noiembrie 2020, administrația ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat organului sindical din cadrul întreprinderii opinia consultativă în vederea aplicării sancțiunii disciplinare conform art. 206 alin. (1) lit. d) din Codul muncii și în baza art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, iar potrivit Extrasului din Procesul verbal nr. 12 al ședinței Comitetului sindical al Administrației CFM din 24 noiembrie 2020 chestiunea dată a fost pusă la vot și pentru aplicarea sancțiunii disciplinare „concediere” au votat doi membri, împotriva au votat 3 membri, iar trei membri s-au abținut.

S-a respins ca nefondat argumentul precum că organul sindical a emis un aviz negativ la eliberarea din funcție a lui Artur Dulțev, constatând că ultimul a avut intenția de a folosi măsuri de protecție antipandemice și nicidecum nu a intenționat să încalce disciplina muncii, or potrivit art. 87 din Codul muncii rolul organului sindical este de a oferi opinie consultativă și această opinie rămâne a fi doar „consultativă”, dar nu determinantă în adoptarea soluției.

În consecință, prin ordinul nr. 793/DRU din 26 noiembrie 2020 cu privire la concediere, semnat de Directorul general interimar al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Adrian Onceanu, Artur Dulțev, inspector superior secția securitate internă al Serviciului Securitate Internă a fost concediat din 26 noiembrie 2020 conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă, în temeiul ordinului nr. 233/H din 26 noiembrie 2020 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”. Respectiv, prin ordinul nr. 233/H din 26 noiembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare pentru absență fără motive întemeiate de la lucru în decursul mai multor zile de muncă.

Totodată s-a apreciat ca fiind irelevant și neîntemeiat argumentul lui Artur Dulțev potrivit căruia eliberarea sa din funcție s-a făcut pentru pretinsa absență de la sediul central al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, situat în mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48, adresă care nu reprezintă locul de muncă al acestuia, întrucât locul de muncă potrivit fișei postului ar fi mun. Chișinău, str. Aleea Gării 6, or conform pct. 3

din contractul individual de muncă nr. 13/20 din 13 martie 2020, locul de muncă al lui Artur Dulțev a fost indicat la sediul administrației ÎS „Calea Ferată din Moldova”, amplasată în mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48.

În acest sens, s-a reținut argumentul expus în ședință de reprezentantul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, precum că pe adresa mun. Chișinău, str. Aleea Gării 6 nu se mai desfășura de careva timp activitatea serviciului, iar conform pct. 3 din contractul individual de muncă nr.13/20 din 13 martie 2020, locul de muncă al lui Artur Dulțev a fost fixat: administrația ÎS „Calea Ferată din Moldova”, care este amplasată în mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48.

Mai mult, prin Raportul privind controlul-acces de la turnichetul ÎS „Calea Ferată din Moldova” privitor la angajatul Artur Dulțev, în perioada 01 octombrie 2020-31 octombrie 2020 și 01 noiembrie 2020-09 noiembrie 2020 se constată că pe parcursul zilei de muncă ultimul de multe ori trecea și ieșea de la locul de muncă în incinta sediului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, situat în mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48. Iar ultimele înregistrări datează cu 04 noiembrie 2020.

Instanțele de judecată inferioare au constatat că din suportul probator se denotă indubitabil că Artur Dulțev a lipsit nemotivat de la locul de muncă timp de patru ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă), în decursul mai multor zile de muncă și prin urmare alegațiile sale în privința ilegalității acțiunilor întreprinse de către angajator, care în viziunea acestuia ar fi urmărit concedierea sa pe motivul denunțării unor ilegalități depistate de către acesta, poartă un caracter pur declarativ, nefiind demonstrate în modul corespunzător de către acesta, prin urmare fiind respinse.

S-au reținut ca fiind importante argumentele reprezentantului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, precum că la nimeni dintre lucrătorii Serviciului securitate internă în perioada de pandemie nu le-au fost schimbate condițiile de muncă prin „munca la distanță”, din motiv că activitatea acestora este una specifică și este nevoie de contact personal.

S-a respins ca nefondat argumentul lui Artur Dulțev, precum că angajatorul s-a răzbunat pe el pentru notele de serviciu ale acestuia către conducere, vizând sustragerile în proporții deosebit de mari de motorină și metale, or aceste alegații sunt doar declarative, iar circumstanțele cazului denotă existența abaterii disciplinare în acțiunile lui Artur Dulțev, care s-au soldat cu concedierea acestuia.

Reieșind din faptul că pretențiile înaintate de către Dulțev Artur cu privire la anularea ordinelor de aplicare a sancțiunilor disciplinare și concediere sunt nefondate, instanțele de judecată inferioare au respins ca fiind nefondată pretenția cu privire la restabilire la locul de muncă, în funcția anterior deținută.

Ținând cont că au fost respinse integral pretențiile lui Artur Dulțev în partea anulării ordinelor și a restabilirii în funcție, pe cale de consecință au fost respinse și pretențiile subsecvente cu privire la încasarea salariului pentru absența de la muncă, precum și compensarea prejudiciului moral.

La 14 martie 2022, Artur Dulțev a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurentul a indicat că atât instanța de fond cât și instanța

de apel nu au stabilit corect care este locul de muncă al acestuia.

A menționat recurentul că, în contractul individual de muncă încheiat cu ÎS „Calea Ferată din Moldova” locul său de muncă a fost indicat Administrația ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fără a fi indicată concret adresa locului de muncă, clădirea și oficiul.

Recurentul a afirmat că, conform pct. 2.6.6. din fișa de post „deținătorul postului se va deplasa în caz de necesitate pe întreg teritoriul Republicii Moldova și peste hotarele ei”. La fel, din atribuțiile de serviciu și specificul funcției deținute Artur Dulțev nu se afla permanent în incinta sediului ÎS „Calea Ferată din Moldova” dar la filialele întreprinderii sau în alte locuri pentru efectuarea investigațiilor de serviciu și cercetarea circumstanțelor cauzelor primite spre examinare și anchetelor efectuate.

A mai specificat recurentul că, intimatul i-a imputat că nu s-a prezentat la adresa din str. Vlaicu Pîrcălab, deși conform pct. 1.3 din fișa de post rezultă clar că locul de muncă al ultimului se afla la adresa mun. Chișinău str. Aleea Gării 6.

Prin urmare, consideră recurentul că atât instanța de fond cât și instanța de apel eronat au constatat că a lipsit de la locul său de muncă, indicând greșit că locul de muncă al acestuia se afla la adresa mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48, or aceasta este adresa juridică a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, iar recurentul nu are un loc de muncă la această adresă.

Recurentul a susținut că, instanța de apel în decizia sa greșit a stabilit că adresa juridică a administrației este indicată în extrasul din Registrul de Stat al Persoanelor Juridice și este mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48, or aceasta este adresa juridică a întreprinderii și nu a administrației.

Consideră că instanțele de judecată inferioare au respins nefondat argumentul reprezentantului său privitor la faptul că eliberarea din funcție s-a făcut pentru absența de la sediul central al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 48, adresa care nu reprezintă locul de muncă al recurentului, întrucât locul de muncă al acestuia potrivit fișei de post este mun. Chișinău str. Aleea Gării 6, dar au admis argumentul reprezentantului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, precum că pe adresa mun. Chișinău str. Aleea Gării 6 nu se mai desfășoară de ceva timp activitatea serviciului în care activa recurentul, însă intimatul nu a prezentat nici o probă în acest sens.

Totodată, recurentul a atras atenția la faptul că instanțele de judecată inferioare nu au luat în considerație declarațiile sale precum că și până în prezent angajații Serviciului Securitate Internă a ÎS „Calea Ferată din Moldova” își desfășoară activitatea pe str. mun. Chișinău str. Aleea Gării 6, la una dintre filiale.

În continuare recurentul a comunicat că instanțele de judecată inferioare eronat au interpretat prevederile art. 292<sup>1</sup> din Codul muncii cu privire la munca la distanță și le-au aplicat izolat în speță, fără să țină cont de starea de urgență declarată pe teritoriul Republicii Moldova și fără a lua în considerație Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, care prevedea că persoanele juridice urmau să asigure condiții pentru munca la distanță a salariaților săi, or în aceste condiții persoanele juridice nu încheiau acorduri suplimentare cu angajații lor privind munca la distanță, având în vedere situația de fapt și anume răspândirea pandemiei Covid-19, iar hotărârile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică serveau drept

temei pentru instituirea muncii la distanță, nefiind necesară încheierea acordurilor suplimentare.

Recurentul a reiterat că, la 03 noiembrie 2020, Șeful Serviciului Securitate Internă, Aurel Berdilo i-a dat indicații să i-a explicații de la C. Olteanu, care cu o zi înainte a venit din SUA, țara în care în acea perioadă se afla pe primul loc în lume după numărul persoanelor infectate și decedate din cauza Covid-19.

În acest context recurentul a invocat că instanțele de judecată inferioare eronat au constatat că aceste circumstanțe nu pot servi drept temei pentru izolarea/instituirea muncii la distanță a persoanelor ce au contactat cu o persoană care nu a respectat carantina de 14 zile, care recent a revenit din SUA.

Recurentul a concretizat că nici el și nici administrația ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu puteau fi siguri că C. Olteanu era sănătos și consideră că era logic și necesar de a respecta măsurile de precauție și control, ceea ce a și făcut Artur Dulțev, prin informarea angajatorului său și prin solicitarea muncii la distanță.

Artur Dulțev a mai indicat că orice acțiune întreprinsă de către angajator, îndreptată spre efectuarea unei anchete de serviciu și concedierea salariatului trebuie să aibă o ordine și un temei juridic. Astfel, pentru inițierea unei anchete de serviciu este necesară existența unui temei juridic, norma juridică concretă și un act juridic, ordin, dispoziție. Or, fără existența unui act în acest sens este imposibil de a stabili durata anchetei de serviciu, deși conform art. 208 alin. (2) din Codul muncii durata anchetei de serviciu nu poate depăși 1 lună.

Totuși, în contradicție cu cele menționate instanțele de judecată inferioare au indicat eronat că angajatorul poate iniția ancheta de serviciu fără vreun careva act juridic inițiator.

Recurentul a precizat că, prin efectuarea unei anchete de serviciu fără vreun act juridic declanșator, care să conțină temeiurile juridice și faptice, precum și motivarea inițierii anchetei de serviciu se încalcă dreptul la apărare a persoanei vizate, indicând că în acest caz nu există actul inițial care poate fi contestat de către salariat și nu poate fi calculat termenul de 1 lună care nu trebuie să fie depășit de către angajator.

Consideră că atât instanța de fond cât și instanța de apel și-au bazat soluțiile pe înscrisurile prezentate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ce nu au o forță probantă, în special răspunsul din 10 noiembrie 2020 al Directorului general interimar Adrian Onceanu, care fără a verifica situația de fapt, starea de sănătate a lui C. Olteanu și Artur Dulțev și în lipsa confirmării că aceștia nu sunt infectați cu Covid-19, l-a informat pe ultimul că nu există temei de a dispune lucrul de la distanță.

La fel, consideră că nu trebuiau să fie admise ca probe și actele de constatare a faptului absenței de la lucru a unui angajat din 05 noiembrie 2020, 06 noiembrie 2020, 09 noiembrie 2020 și 10 noiembrie 2020, acestea fiind întocmite de Șeful Serviciului Securitate Internă Aurel Berdilo și subalternii săi, persoane care nu sunt obiective, iar printre constatatori urma să se regăsească și un reprezentant al salariaților, întrucât recurentul era membru de sindicat.

Recurentul a mai comunicat că, conform prevederilor art. 208 alin. (2) din Codul muncii angajatorul, în cerința adresată salariatului cu privire la prezentarea explicației scrise, trebuia să menționeze expres cu privire la care faptă comisă se solicită explicațiile, însă la caz solicitarea angajatorului nr. NZB-01/221 nu conține informația

cu privire la fapta comisă, ci doar o serie de întrebări.

A mai susținut că, în cadrul dezbaterilor judiciare a declarat că până la concedierea sa continua să-și îndeplinească obligațiile de serviciu, în special la 05 și 10 noiembrie a fost la Depoul de locomotive Chișinău, a investigat cazuri de furturi, iar la 09 noiembrie a fost la stația Revaca și a investigat locul unde se varsă motorină, circumstanțe care nu au fost respinse de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ceea ce confirmă veridicitatea lor.

Prin notificarea din 13 iunie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎS „Calea Ferată din Moldova” copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 13 Vol II).

Referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin poșta electronică, copia deciziei contestate la 08 februarie 2022 (f.d. 245 Vol I), fiind recepționată de către recurent în aceeași zi, fapt indicat în cererea de recurs.

Totodată, se reține că prin dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe perioada stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022, au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției, fiind suspendată de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile, cu excepțiile prevăzute la pct. 5.1.1 din dispoziție. Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției, începând cu data de 04 aprilie 2022, judecarea cauzelor civile fiind reluată din oficiu.

Astfel, recursul declarat la 14 martie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b<sup>1</sup>) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Artur Dulțev nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Artur Dulțev, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursul declarat de către Artur Dulțev ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Artur Dulțev se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic